

85 samlade råd för skolpersonal

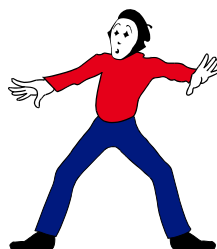
som har en integrerad hörselskadad elev i sin grupp

Tips från deltagare i distanskursen "Skolsituationen för elever med hörselskada"

Sammanställd av Specialpedagogiska institutet Carin Norman/Birgitta Bellman

*Skriv upp
stördord på
tavlan!*

*Se till att det är bra
belysning i rummet!*

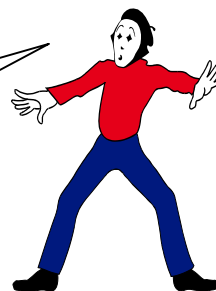

*Planera
övergången till
ny skola i god
tid!*

*Sitt
helst i
U-form!*

Testa slingan varje dag!

INFORMATION

- 1. Information till alla som arbetar med eleven, även vikarier**
- 2. En informationsansvarig till övrig personal på skolan**
- 3. Information på föräldramöten (ev. av föräldrarna till den hsk)**
- 4. Fortlöpande information till berörd personal**
- 5. Återkommande information till personal och kamrater**

PLACERING

- 6. U-formsmöblering**
- 7. Stå vänd mot klassen/eleven när du pratar**
- 8. Eleven placeras efter vilket öra som är bäst**
- 9. Placera dig själv på bästa plats vid informationer i förhållande till eleven**
- 10. Liten klasstorlek underlättar**

LJUDDÄMPNING

- 11. Mattor och gardiner dämpar störande ljud**
- 12. Bullermätare i rummen lite då och då för att hålla koll på ljudnivån**
- 13. Placera klassen i den del av skolan som är tystast och har den bästa akustiken**
- 14. Använd vaxdukar på bord och filtassar på bord och stolar, även i matsalen**
- 15. Använd plasthink i stället för rostfritt till använda bestick i matsalen**
- 16. Klä in pennburkar, klosslådor med bordsfilt eller diskunderlägg**
- 17. Tysta tärningar finns att köpa på Beta pedagog**
- 18. Använd tätningsslister i bänklöcken**
- 19. Byt stolstassar lite då och då**
- 20. Skruva fast lösa skruvar och fotstöd med jämna mellanrum**
- 21. Skicka ut eleverna i grupper till rast, så blir det lugnare i hallen**
- 22. Skrivbordsunderlägg till alla elever**
- 23. Långa gardiner**
- 24. Flagga eller textilcollage på någon vägg**
- 25. Kontakta ansvarig hörselingenjör för kontroll av lokalerna**
- 26. Gå runt med eleven på skolan och dess omgivning och hör vilka ljudmiljöer som är bra resp. behöver förbättras**
- 27. Ha minst ett rum med bra akustik på fritids**

LJUS

- 28. Bra belysning**
- 29. Eleven ska helst ha dagsljuset i ryggen**
- 30. Tänd alltid belysningen i taket och på tavlan**

FORTBILDNING

- 31. Lärare, skolledning, elevvård och berörd personal bör ta vara på alla fortbildningar som rör hörselskador**
- 32. När du är på kurser, diskutera med andra i din situation**

SPRÅKUNDERVISNING

- 33. Individuell genomgång av läxan/nytt grammatikmoment i språkundervisningen, om det behövs**
- 34. Låt eleven ta del av texter till lyssningsövningar i språkundervisningen, ta hem bandet, använd hörlurar i skolan, koppla ljudet till T-slingan**
- 35. Eleven kan få låna hem engelska ljudbandet i förväg eller i efterhand för att lyssna på det med lurar hemma**
- 36. Arbeta i mindre grupper om möjligt**

LÄRARTIPS

- 37. Planera övergången till ny skola i god tid**
- 38. Skriv åtgärdsprogram – utifrån hela situationen för eleven**
- 39. En pedagog som träffar eleven enskilt med jämna mellanrum kan stämma av**
- 40. Vid genomgångar – lyssna först, skriv sedan**
- 41. Tänk på att det är omöjligt att avläsa och anteckna samtidigt**
- 42. Ha ögonkontakt med eleven innan du går igenom ett viktigt moment**
- 43. Lär eleverna att alltid titta på den som talar och att titta på den som man talar till, det är både artig och praktiskt för alla**
- 44. Tydlig turtagning och handuppräknning underlättar samtalen**
- 45. Undvik att läsa ihop lektioner, rasten behövs för vila!**
- 46. Använd tavlan/whiteboard/overhead/blädderblock för att förtydliga vid genomgångar. Skriv gärna upp punkter före genomgången (gäller självklart även fritid).**
- 47. Använd bilder/synonymer för att förstärka nya ord/begrepp**
- 48. Kolla om eleven har förstått genom att be eleven repetera**
- 49. Om du tror att eleven inte förstått, repetera genom att omformulera eller be en annan elev repetera**

50. Träna alla elever att tala högt, framföra en text för alla i klassen, ha högläsning av inövad text
51. Använd rytmikinstrument, lek med rytmer – de ger ljud- och vibrationsupplevelser
52. Sitt i ring på golvet vid genomgångar
53. Använd normal röststyrka och tala tydligt
54. Förbered eleven i tid på vad man ska arbeta med och vad som ska hända under dagen
55. Skriv veckoschema, veckorapport med info om läxor, prov, studiebesök m.m.
56. Informera inomhus före uteaktiviteter/studiebesök
57. Använd kamera vid utflykter m.m. Använd bilderna för att diskutera intryck m.m.
58. Förbered teaterbesök, samlingar m.m. genom att komma i god tid/boka en bra plats för eleven. I samlings-salar kan man ha bestämda platser. Så småningom lär sig eleven att själv planera sin placering.
59. Ropa inte på en hörselskadad, gå fram och klappa honom/henne lätt på axeln i stället
60. Kontaktbok – e-post
61. Föräldrakontakt extra viktigt
62. Kontinuerlig kontakt och samarbete med specialläraren – talpedagogen – hörselpedagogen
63. Ställ frågor, hörselläraren är där för din och elevens skull
64. Tänk på att elevernas koncentrationsförmåga är lägre vid dagens slut. Det gäller speciellt hörselskadade elever som har kämpat hela dagen för att uppfatta.
65. Undersök om det finns andra hörselskadade elever i närheten och ge dem möjlighet att träffas

TECKENSPRÅK

66. Förstärk med stödtecken vid behov
67. Använd handalfabetet, speciellt vid läsinlärning, bra för alla elever
68. Använd rim och ramsor, fingerlekar och barnvisor. Till många barnrim finns handrörelser och gester. Dessa gör språket synligt.
69. Veckans tecken för hela klassen

TEKNIK

- 70. En ansvarig på skolan för att hålla den akustiska miljön så ljudvänlig som möjligt**
- 71. Läraren/personalen tar ansvar för att tekniken fungerar**
- 72. Använd bord i stället för bänkar**
- 73. Ha alltid nya batterier till hands**
- 74. Kontrollera att hörapparaten fungerar**
- 75. Testa slingan varje dag**
- 76. Använd alltid slinga och mikrofon, om det finns, vid genomgångar.
Det är eleven själv som väljer om han/hon vill använda slingan. Fråga inte!**
- 77. Börja använda slingan när eleven är liten, så att han/hon blir van**
- 78. Upprepa svar om man inte skickar runt mikrofonen**
- 79. Ha inte halsband som skramlar mot mikrofonen**
- 80. Pilla inte på antensladden**
- 81. Lägg mikrofonen vid högtalaren på TV eller bandspelare**
- 82. Använd T-slinga även vid samlingar och studiebesök**
- 83. Låt kamraterna lyssna i stetoclip då och då**
- 84. Låt föräldrar lyssna i stetoclip på föräldramöten**
- 85. Kontakta ansvarig hörselingenjör för att få information om hur tekniken fungerar**

ALLT DETTA GAGNAR ALLA ELEVER!!

TIPS FRÅN MIG SOM ELEV TILL DIG SOM LÄRARE!

- *Låt mig få säga till när jag inte hör. Säg det en gång till då!*
- *Stå inte så långt bort när du pratar med mig!*
- *Kom ihåg att ta på dig och slå på mikrofonen utan att jag ber dig eller du frågar mig!*
- *Tala tydligt, men överdriv inte!*
- *Prata inte vänd mot tavlan. Jag behöver läppavläsning!*
- *Prata inte så fort! Så lågt! Ropa inte så högt!*
- *Säg namnet på den elev som ska svara eller prata. Då får jag tid att vända mig om så att jag kan avläsa.*
- *Låt aldrig några tala i munnen på varandra.*
- *Upprepa eller sammanfatta svar från andra, om de inte använder mikrofonen!*
- *Prata inte när det är stökigt i rummet!*
- *Skriv stödord på tavlan, det ger mig stor hjälp att följa med!*
- *Använd tecken om du kan!*
- *Låt mig få hjälp att uttala svåra ord, skriv dem på tavlan!*
- *Jag behöver ofta hjälp med uttalet i engelska eller andra främmande språk!*

(omarbetat från Nedre Gausen kompetensecenter, Norge)